

Visie inpassing landschappelijke beplantingsstructuren 'De Heihorsten'

Wijchen, 26 november 2012

Colofoon

Opdrachtgever:	Bako Projecten B.V.
Titel rapport:	Visie inpassing landschappelijke beplantingsstructuren 'De Heihorsten'
Projectnummer:	124301
Datum:	26 november 2012
Contactpersoon opdrachtgever:	Sjaak Rambags
Gegevens opdrachtgever:	Ommelseweg 55, 5720 AC Asten
3span Tuin en landschap:	Ing. Marion Engelen, tuin- en landschapontwerper

Einsteinstraat 16b, 6604 BW Wijchen
Tel. 024-6455800, www.3span.nl, E-mail. contact@3span.nl

Inhoudopgave

1. Inleiding	p. 7
2. Inventarisatie	p. 8
2.1 Ligging	
2.1.1 Plangebied	
3. Beleidskader	p. 10
3.1 Inleiding	
3.2 Bestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten	
3.3 Beeldkwaliteit Heihorsten	
3.4 Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011 gemeente Someren	
3.4.1 Heide- en bosgebied	
3.4.2 Beekdallandschap	
3.4.3 Oudere Heideontginningen	
4. Gebiedsomschrijving	p. 16
4.1 Bodem	
4.2 Water	
4.2.1 Grondwater en bodemopbouw	
4.2.2 Oppervlaktewater	
4.2.3 Hemelwater	
4.3 Beplanting	
4.3.1 Omgeving	
4.3.2 Plangebied	
4.4 Doelgroepen	
4.4.1 Inleiding	
4.4.2 Omgeving	
4.4.3 Plangebied	
4.4.4 Samenvatting	
5. Beplantingsstructuren	p. 22
5.1 Toeristisch-recreatieve functie	
5.2 Ecologische functie	
5.2.1 Ecologische functie in relatie tot beplantingsstructuren	
5.3 Beplantingsplan	
5.3.1 Inleiding	
5.3.2 Deelgebieden	

6. Beheervisie

p. 30

6.1 Doelstelling beheerplan

6.1.1 Beheervormen

6.1.2 Recreatieve beheeruitgangspunten

6.1.3 Ecologische beheeruitgangspunten

7. Evaluatie

p. 35

Bronvermelding

1. Inleiding

De ontwikkelingen aan de recreatieve zone De Heihorsten beslaan een oppervlakte van circa 40 ha. Aangezien circa 90% van dit gebied niet zal worden bebouwd krijgt het landschap veel plaats om zichzelf te ontwikkelen. Als onderdeel van het bestemmingsplan recreatieve zone De Heihorsten is een landschapsvisie opgenomen welke een impressie geeft van de beplanting en de bebouwing. In verband met de garantie van ruimtelijke kwaliteitswinst, beantwoording van zienswijzen en borging van goede aansluiting op het omliggende gebied, is ervoor gekozen de landschapsvisie uit te werken met een visie op de inpassing in het landschap. Deze visie op de inpassing geeft inzicht in de boom en plantkeuzes en het voorgestane beheer.

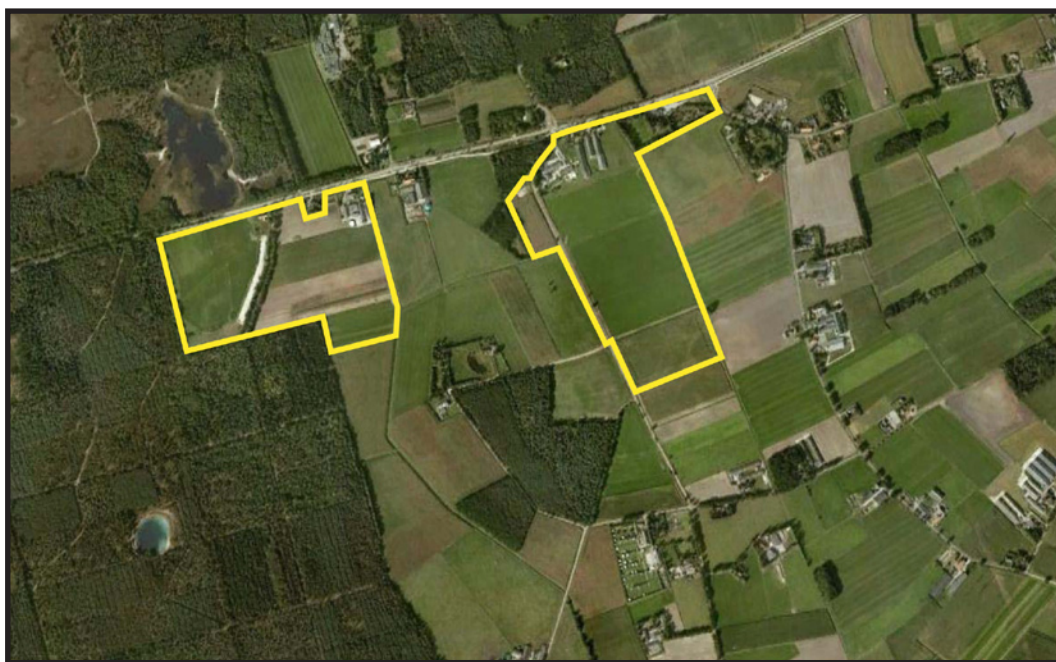
De visie inpassing landschappelijke beplantingsstructuren bestaat uit een beschrijving van het plangebied, een samenvatting van het relevante beleidskader dat voor de inpassing van belang is en de functiebeschrijving van de beplantingsstructuren. Dit leidt tot de visie van de landschappelijke inpassing van de beplantingsstructuren in het plangebied met verwijzing naar het beplantingsplan. Aansluitend het beplantingsplan wordt de beheervisie toegelicht.

2. Inventarisatie

2.1 Ligging

Het plangebied van De Heihorsten ligt in het buitengebied van Someren, ten westen van de kern. Het wordt aan de noordkant begrensd door de Provinciale weg, oost door agrarische gronden en de Vaarsel Straat, ten zuiden het landbouwgebied en in het westen grenst het plangebied direct aan de Strabrechtse Heide.

In de huidige situatie bestaat het plangebied voornamelijk uit grasland- en landbouwgronden en enkele veehouderijen. Het is een kleinschalig gebied met een fijnmazig wegennet van voornamelijk verharde wegen en enkele zandwegen. Soms met wegbeplanting.

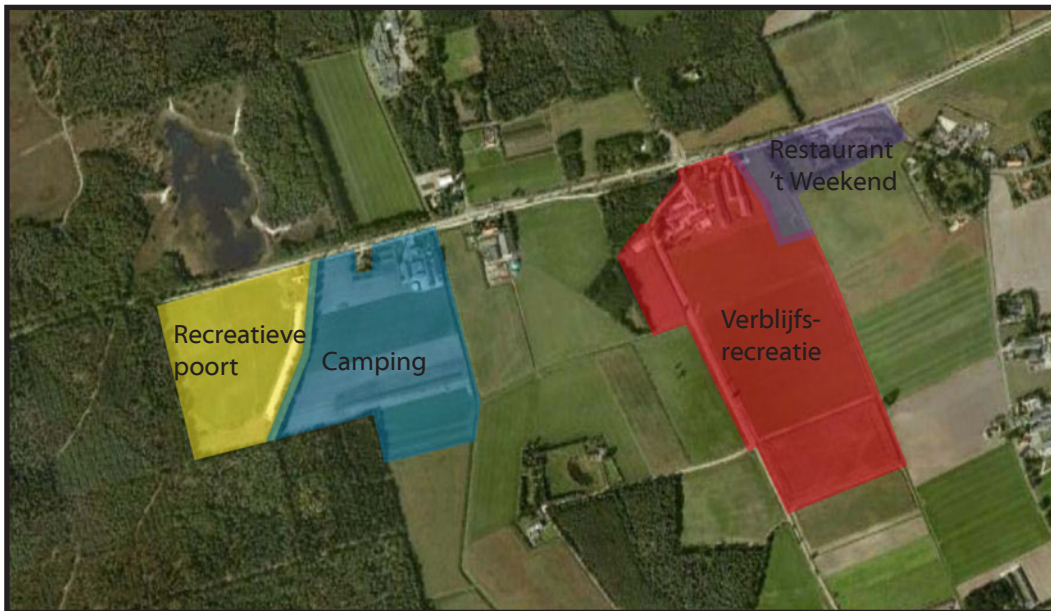
Figuur 2.1 Ligging plangebied. Bron: Google, foto-opname 1 januari 2005

Verder doorkruist waterloop de Peelrijt het plangebied.

2.1.1 Plangebied

Het plangebied bestaat uit de deelgebieden Recreatieve poort en bezoekerscentrum, arboretum en vlindertuin, Camping, Verblijfsrecreatie en Restaurant 't Weekend met wellness.

De recreatieve poort met bezoekerscentrum bevat een breed scala aan activiteiten en vormt de poort naar de andere initiatieven en de omgeving. De focus van de poort ligt op natuur-

Figuur 2.2 Deelgebieden plangebied. Bron: Google, foto-opname 1 januari 2005

beleving en natuureducatie. Natuur, cultuur en archeologie, en ook educatie en informatie komen hier samen. Het plan beoogt een verdere versterking van de toeristisch-recreatieve functie van het gebied, mede in relatie tot het omringende bos- en natuurgebieden.

Voor de camping geldt dat dit een terrein is waar de natuur sterk beleefd wordt. De camping richt zich met name op senioren en seizoensverblijf, en bevat circa 100 plaatsen voor stacaravans of chalets en enkele ondersteunende voorzieningen. De standplaatsen worden geclusterd om de bosbeleving te vergroten. Circa 8 hectare van de camping wordt ingezet voor een combinatie van landschapsbouw en natuurontwikkeling, gebaseerd op de landschapsvisie voor de Recreatieve Zone omschreven in het Bestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten.

Op de bestemming verblijfsrecreatie wordt een luxe verblijfsrecreatiepark met centrale voorzieningen, 100 recreatiewoningen en appartementen/wooneenheden ontwikkeld. Het park richt zich hoofdzakelijk op senioren die in een hoogwaardige omgeving willen verblijven. De centrale voorzieningen worden geclusterd, de recreatiewoningen zijn geschakeld of vrijstaand vrij in het landschap, waardoor de groene beleving optimaal is. De groene inrichting betreft circa 18 hectare aan landschapsbouw/natuurontwikkeling. De vijver in het centrum met daaraan grenzende heideachtige natuur zijn belangrijke landschapselementen.

Restaurant 't Weekend en wellness is gevestigd aan de oostzijde van het plangebied. Het betreft een bestaande bestemming met een wijziging van formule en daarmee samenhangend wijziging van het gebouw. Het wellnesscentrum komt tussen het recreatiepark en het restaurant, grenzend aan de vijver vanwege het uitzicht.

3. Beleidskader

3.1 Inleiding

Voor de landschappelijke inpassing van beplantingsstructuren in het plangebied vormen het Bestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten, Beeldtaal recreatieve zone De Heihorsten en het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011 gemeente Someren het uitgangspunt. Het bestemmingsplan bepaald de bestemming en de regels. De beeldplannen geven uitgangspunten om het initiatief op een passende wijze landschappelijk in te passen en dienen als inspiratiebron.

3.2 Bestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten, mei 2012

Het bestemmingsplan komt voort uit diverse beleidskaders. Dit heeft resulteert in een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten. De hieronder genoemde punten zijn van belang zijn voor de visie van de landschappelijke inpassing:

- het plangebied is herkenbaar als toegang tot een bos- of natuurgebied;
- een recreatieve poort kan gezien worden als het beginpunt van natuurbeleving;
- Groenblauwe mantel als hoofdbestemming;
- aandacht voor ruimtelijke kwaliteit in het gebied;
- nieuwe activiteiten dienen een bijdrage te leveren aan een verdere versterking van de aanwezige omgevingskwaliteiten;
- ontwikkeling van het beekdal van de Peelrijt (waterconservering, verbeteren van de waterkwaliteit en aanleggen van landschappelijke beplanting.

Bestemmingen

De gronden van de recreatieve poort, de camping en het verblijfsrecreatie park hebben de enkel bestemming: 'Groenblauwe Mantel', 'Gemengd', 'Recreatie' en 'Verkeer'. Het restaurant heeft naast de enkel bestemming 'Groenblauwe Mantel' en 'Gemengd' de dubbel bestemming 'Waarde – Archeologie'.

Als bestemmingsomschrijving dragen alle gronden de bestemming landschappelijke waarden. De voor 'Groenblauwe Mantel' aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor landschapsontwikkeling en natuur. De bestemming 'Waarde – Archeologie' bestemd gronden, behalve de al daar voorkomende bestemming(en), alleen voor behoud en bescherming van verwachte waardevolle archeologische informatie in de bodem.

3.3 Beeldkwaliteit Heihorsten, 22 juli 2009

Het Beeldkwaliteit Heihorsten stelt dat het plangebied is aangewezen voor gebiedsontwikkeling. Het initiatief wordt geprojecteerd in een nu voornamelijk agrarisch gebied grenzend aan natuurgebieden. Er zal een versterking plaats moeten vinden van de nu al aanwezige waarden en leiden tot een logische landschappelijke inpassingen van het initiatief.

De centrale visie voor het gebied stelt een harmonieus evenwicht tussen economische functies en de overige functies van het landelijk gebied. Het uitgangspunt voor de ruimtelijke ontwikkelingen is het watersysteem dat daarmee ook sturend is voor de toekomstige

inrichting en het gebruik van het gebied.

3.4 Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011 gemeente Someren, vastgesteld op 29 juni 2011

Het beeldkwaliteitsplan gaat over het buitengebied van Someren. Een bijzonder buitengebied met twee in het oogspringende kenmerkende kwaliteiten:

1. een hoge diversiteit aan karakteristieke, vaak natuurlijk en cultuurhistorisch waardevolle landschappen;
2. en een hoge dynamiek door intensief gebruik door bewoners, bewerkers en recreanten.

Deze twee kenmerken maken dat het in het buitengebied van Someren goed toeven is: prettig wonen, goed werken en aangenaam recreëren in een mooie landschappelijke omgeving.

De gemeente Someren wil met het beeldkwaliteitsplan voor haar buitengebied de dynamiek en de landschappelijke kwaliteiten van het buitengebied op een positieve wijze met elkaar verbinden zodat veranderingsprocessen in het landelijk gebied op een liefst eenvoudige en bijna natuurlijke wijze bijdragen aan een duurzame ruimtelijke kwaliteit en diversiteit.

Bij het opstellen van het beeldkwaliteitsplan is gebruik gemaakt van het reeds vastgestelde beleid, zoals LOP De Peel en de Structuurvisie.

Het beeldkwaliteitsplan dient als inspiratiebron voor iedereen die wat wil ontwikkelen in het buitengebied. Er zijn ontwerprichtlijnen opgenomen die bij ontwikkeling van een plan kunnen worden meegenomen om op een passende wijze invulling te geven van het in het bestemmingsplan opgenomen randvoorwaarden ten aanzien van bijvoorbeeld een goede landschappelijke inpassing.

In het beeldkwaliteitsplan wordt het landschap ingedeeld in zes karakteristieke landschappen:

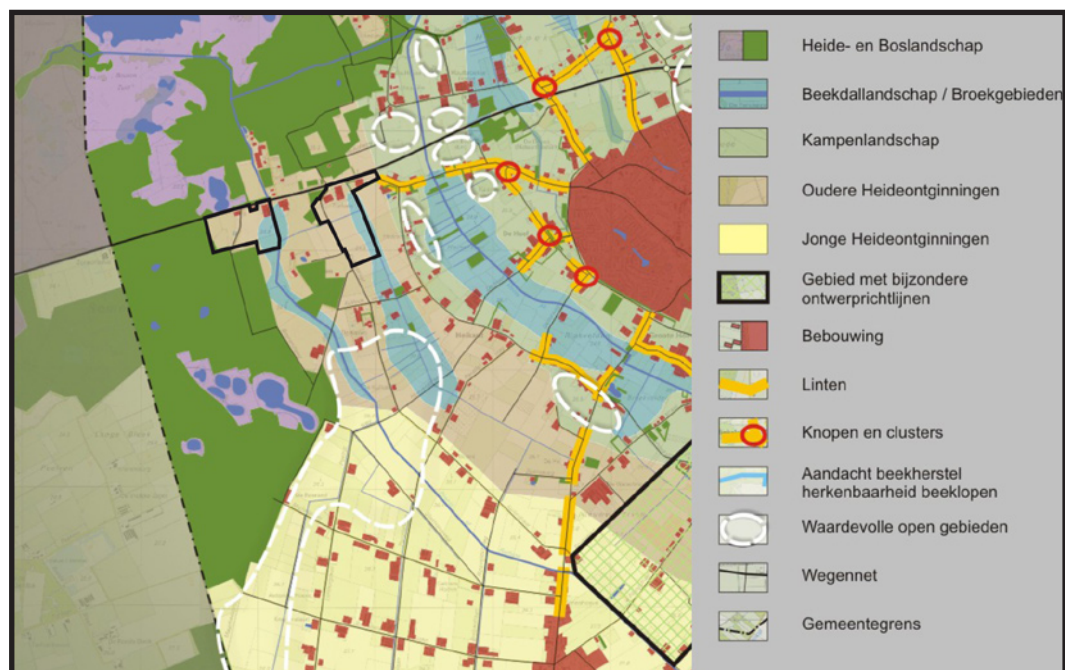
- Heide en bosgebieden
- Beekdalen
- Kampenlandschap
- Oudere heideontginningen
- Jongere heideontginningen
- Linten, knopen en clusters.

Het plangebied ligt in het beekdallandschap en in de oudere heideontginningen, en grenst aan de noord- en westzijde het heide- en boslandschap (zie figuur 3.1, pagina 12). Het gebied is aangegeven voor recreatieve ontwikkeling (zie figuur 3.2, pagina 12), het heide- en boslandschap als Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de Natte natuurparel.

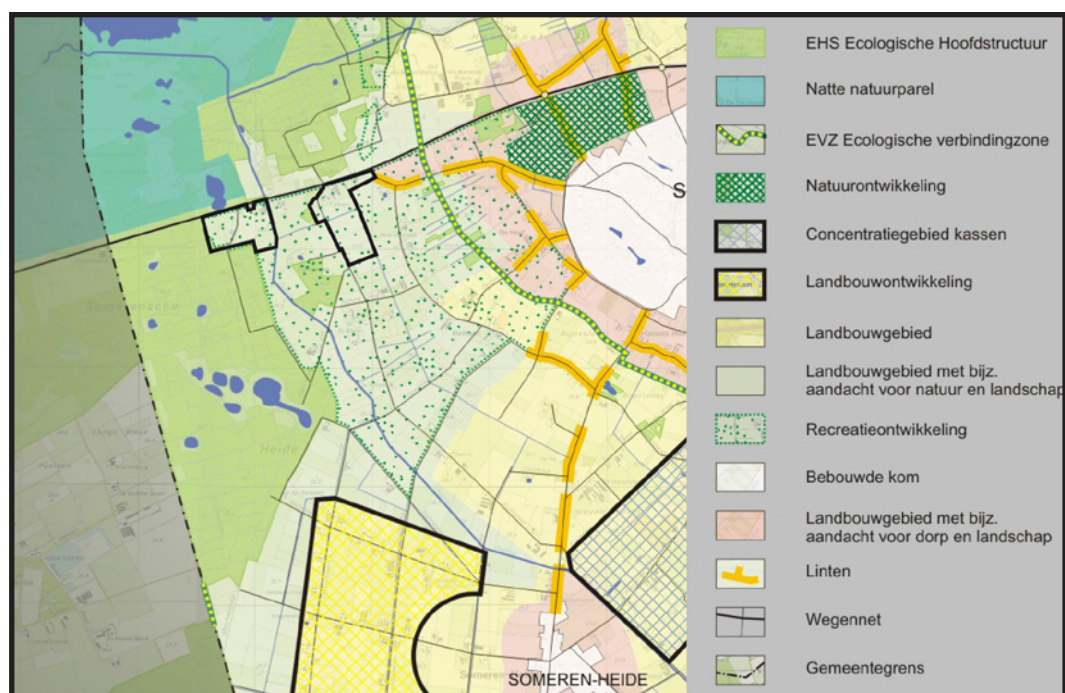
Als speerpunt voor het plangebied stelt het beeldkwaliteitsplan het leesbaar maken van de verschillende landschapstypen. Hierdoor versterkt de kwaliteit en de structuur van het landschap. Zij stellen daarbij als streefbeeld het versterken heide- en boslandschap, boomlanen, boomsingels, bospercelen en recreatieve doelen in het plangebied (zie figuur 3.3, pagina 13).

3.4.1 Heide- en bosgebied

De ligging van het plangebied aan het heide- en boslandschap (de Strabrechtse Heide) bepaald mede het karakter van de ontwikkeling en wordt daarom net als de landschaps-

Figuur 3.1 Landschap plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Gebiedsindeling Landschap'

Figuur 3.2 Gebruik plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Gebiedsindeling Gebruik'

Figuur 3.3 Streefbeeld plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Streefbeeld'

typen van het plangebied nader toegelicht.

Het heide- en bosgebied kenmerkt zich door de uitgestrekte natte en droge heidegebieden met een aantal grote vennen als enclaves in de bossen. In het gebied staan natuurwaarden en beheer voorop. Wenselijk is de transformatie van naaldbos naar gemengd loofbos. Ook heide- en stuifzandgebieden behoren tot de mogelijkheden.

Het is een kwetsbaar landschap met een hoge natuurwaarde. Nieuwe initiatieven zijn niet of nauwelijks toegestaan. Er zijn dan ook geen ontwerprichtlijnen voor dit landschapsdeel opgesteld.

3.4.2 Beekdallandschap

Het beekdallandschap is een laag gelegen, nat en kleinschalig landschap. Gevoelig voor hoog water komt er in het gebied minder bebouwing voor. De meeste beken zijn gegraven tot rechte sloten en watergangen met in tegenstelling tot vroeger nog maar weinig beplanting. Wel zijn er nog veel beekbegeleidende bosstructuren aanwezig.

Richtlijnen voor de structuur van het landschap:

- Bescherm en respecteer de natte natuurparels en hun attentiegebied;
- Houd beekdalen zoveel mogelijk vrij van bebouwing;
- Herstel rechtgetrokken beken met plaatselijk hermeandering en inrichting van natuurvriendelijke oevers;
- Plaatselijk kunnen graslanden extensief beheerd worden (minder waterafvoer en geen bemesting);

- Inrichten van ecologische verbindingzones (de Kleine Aa, Vliet- en Goorloop);
- Beekbegeleidende beplanting middels solitaire bomen of kleine boomgroepen in de lengte van de beek, bosstroken en boomsingels van elzen of (knot)wilgen haaks op de beek voor herkenbaarheid van het landschap.

Richtlijnen voor de inrichting van het landschap:

- Behoud en versterking van de laanstructuren;
- En inrichting kleinschalige biotopen (bospercelen, poeltjes, natuurvriendelijke oevers langs sloten, natuurvriendelijke inrichting van regenwater retentievijvers, bloem- en kruidenrijke perceelsranden door extensief beheer.

Richtlijnen beplanting voor de inrichting en inpassing van kavels:

- Voortuin (boerentuin) met haag;
- Dichte houtwal of bosstrook aan de zij- en achterkant van het bouwblok;
- Transparante boomsingels haaks op de beek op afstand van de woning.

Voor de landschappelijke inpassing van de beplantingsstructuren in het plangebied zijn de volgende landschapselementen van belang: hermeandering en beekherstel met wilg, eik, es en els, natuurvriendelijk ingerichte oevers bestaande uit rietkragen en bloemrijk oevergemeenschap, beekbegeleidende beplanting langs of haaks op de waterloop met spontane flora, poeltjes zonder verbinding tot de beek met uitsluitend inheemse loofbomen en –struiken gebruiken.

Voor groenelementen zijn dit: voortuinen met een landelijk karakter door wilg, es, eik en linde, gras met boomgaarden of (gesneden) hagen van esdoorn, meidoorn of sleedoorn zijn. Aan de achter- en zijkant zijn dit bosstroken (10 meter breed) van wilgen – elzenbos, dichtere bosjes en struweel met rode kornoelje, sporkehout, geoorde wilg en Gelderse roos of natuurvriendelijke oevers met rietkragen en bloemrijke oevergemeenschap. Haaks op de beek zijn dit boomsingels met (knot)wilgen en elzen en natuurvriendelijke inrichting van sloten en greppels.

3.4.3 Oudere Heideontginningen

Dit overgangslandschap tussen oude en jonge ontginningen is als kleinschalig te beschouwen. Het heeft een fijnmazige wegepatroon en een rijke groenstructuur van houtwallen, lanen en bospercelen. De landschappelijke lijnen zijn minder organisch dan het kampenlandschap. De kleinschalige blokverkaveling bestaat overwegend uit grasland en landbouw. De bebouwing is langs wegen georiënteerd en betreft veehouderijen en enkele burgerwoningen.

Het is een multifunctioneel gebied, met agrarische bedrijven, zorgfuncties, recreatie en natuurontwikkeling.

Richtlijnen voor de structuur van het landschap zijn:

- Behoud en herstel van de landschappelijke schaal (aanleg van bospercelen voor een sterke ruimtelijke structuur);
- Behoud en versterking lanenstructuur (inrichting van alle het gebied structurerende wegen met bomen aan beide zijden);
- Behoud en herstel onregelmatige landschapslijnen;
- Bevorderen en versterken van natuurwaarden met name in de overgang naar de bosgebieden (inrichten van mantel- en zoomvegetaties);
- Aandacht voor waterlopen en kwelgebieden in het gebied met eventuele hermeandering passend binnen de landschappelijke structuur).

Richtlijnen voor de inrichting van het landschap:

- Versterk de landschappelijke schaal door het plaatsen van bosstroken bij erf- en

perceelsgrenzen;

- Pas de zij- en achterkanten van de bedrijven goed met bosjes, boomgaarden, houtwallen of vrij groeiende hagen landschappelijk in;
- Behoud de bestaande lanenstructuur (stimuleer het planten van laanbomen, versterk de laanbeplanting waar mogelijk), behalve als dit noodzakelijk is voor de bedrijfsvoering;
- Inrichting van kleinschalige biotopen (hagen met inheemse bessenstruiken en (wilde) fruitbomen voor bijen en vogels, natuurvriendelijke oevers langs sloten, bloem- en kruidenrijke perceelsranden door extensief beheer).

Richtlijnen beplanting voor de inrichting en inpassing van kavels:

- Voortuin met lagere gesneden haag (niet hoger dan 1,20 m) heeft bij voorkeur een landelijke uitstraling (geen coniferen, laurierkersen en/of andere exotische planten);
- Gedeelte van de tuin als fruitgaarden of eikengaarden (bomen in onregelmatige afstand op gras);
- Gesneden haag van de voortuin gaat in de achtertuin over naar een brede houtwal of vrij groeiende hogere haag;
- Dichte houtwal of bosperceel aan de achterkant van het bouwblok in combinatie met zaksloten / greppeltjes voor regenwateropvang.

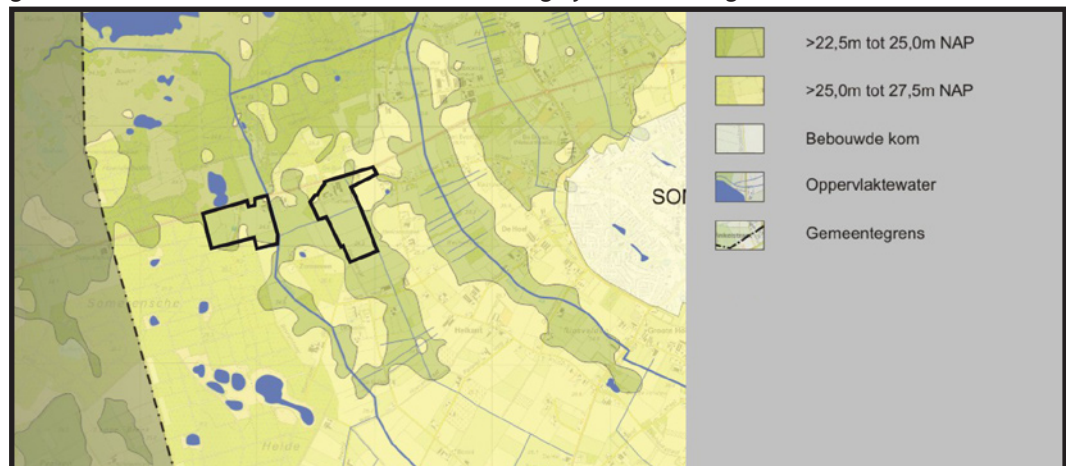
Voor de landschappelijke inpassing van de beplantingsstructuren in het plangebied zijn de volgende landschapselementen van belang: bospercelen/hakhout/houtwallen met eiken, es, beuk, haagbeuk, esdoorn en walnoot, lanenstructuren met wilg, eik, els en berk, mantel- en zoomvegetaties van bossen met spontane flora, bloem- en kruidenrijke perceelsranden of bermen met uitsluitend inheemse loofbomen en -struiken.

Voor groenelementen zijn dit: voortuinen met een landelijk karakter van eik, es, walnoot, paardenkastanje, tamme kastanje, beuk, haagbeuk en veldesdoorn, (gesneden) hagen van veldesdoorn, liguster, beuk en haagbeuk, gras met boomgaard, boerentuin met stokroos, zonnebloem, monnikskap, vrouwenmantel, akelei, aster, klokjesbloem, vergeet-mij-niet, helmbloem, ridderspoor, anjer, ooievaarsbek, pioenroos, klapproos, vlambloem, lis, margriet, hosta en hortensia. De zij- en achterkanten van kavels worden gevormd door houtwallen van eik, es, beuk, haagbeuk, esdoorn en walnoot of hagen. De achterzijde kan ook door bosstroken van wilg, els, eik, berk, rode kornoelje, gele kornoelje, sleedoorn, meidoorn, gewone vlier, trosvlier, wilde roos, krentenboompje, lijsterbes, meelbes, braam (bessenrijke dichtvertakte struiken voor struweelvogels) gevormd worden.

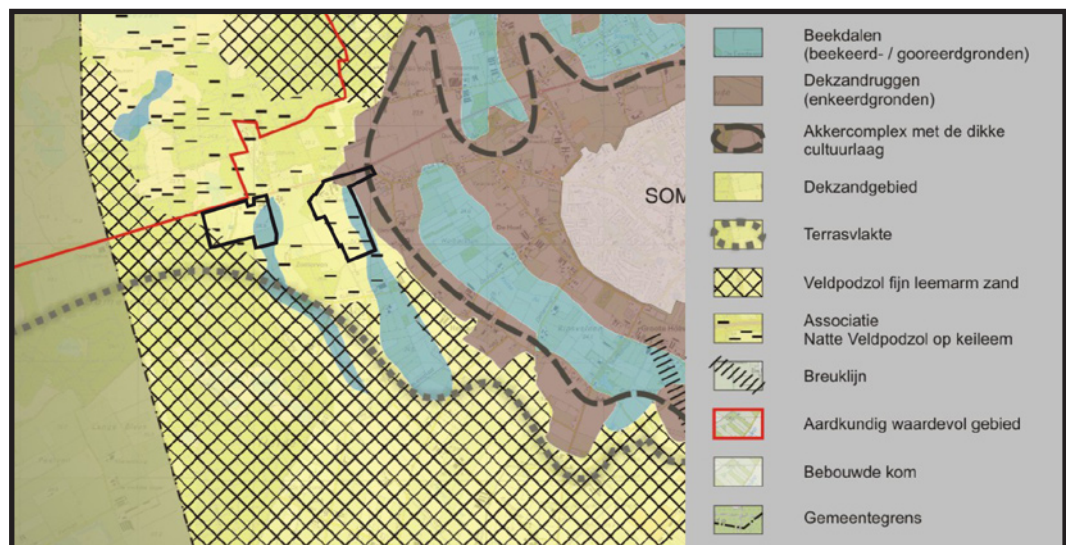
4. Gebiedsomschrijving

4.1 Bodem

Het plangebied ligt op 22,5 m – 25,0 m NAP (zie figuur 4.1) en bestaat grotendeels uit landbouwgronden. Binnen het gebied liggen grotendeels veldpolzodgronden, ontwikkeld in leemarm en zwak lemig fijn zand. De beekdalen bestaan uit een hoge zwarte enkeerdgronden, ontwikkeld in leemarm en zwak lemig fijn zand (zie figuur 4.2).

Figuur 4.1 Reliëf plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Reliëf'

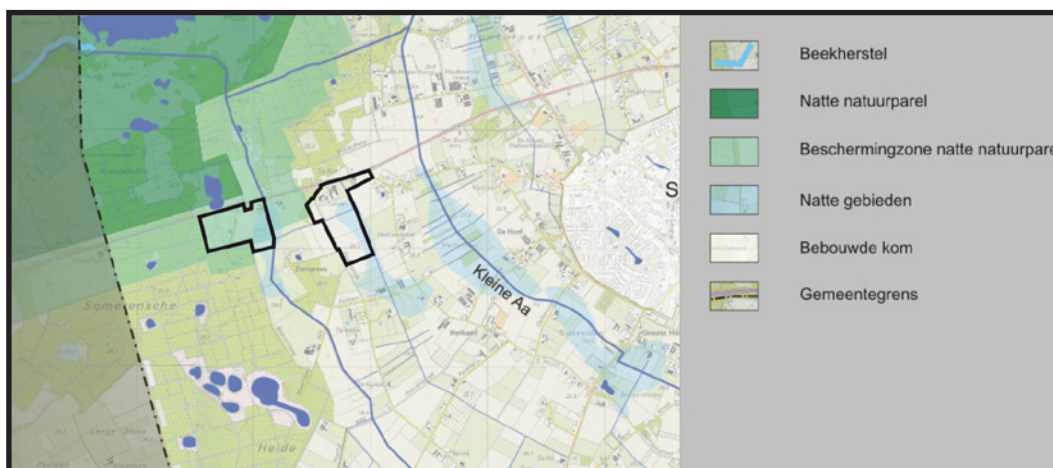
Figuur 4.2 Bodem plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Geomorfologie en Bodem'

In de toplaag (0 tot 0,5 m –mv) bestaat de bodemopbouw uit zand met matig humeus en een matig/vrij goede doorlatendheid van de bodem. De tweede laag (0,5 tot 1,7 m –mv) bevat zand met op enkele plaatsen zwak humeus. De doorlatendheid is goed. De laag van 1,7 tot 4,0 m –mv bevat zand, afgewisseld met leemlagen die matig tot sterk humeus bevatten. De doorlatendheid van de bodem is vrij goed/goed. De classificaties van de doorlatendheid van de bodem is gebaseerd op het cultuurtechnisch vademecum, Elsevier 2000.

4.2 Water

Het plangebied valt binnen het beheergebied van het waterschap De Dommel. De kenmerken van het watersysteem, zoals die voorkomen in het plangebied en van belang zijn voor het beplantingsplan worden beschreven in de soorten van water die in het gebied aanwezig zijn.

De recreatieve poort en de camping zijn in het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren aangegeven als Beschermingszone natte natuurparel, zie figuur 4.3.

Figuur 4.3 Water plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Water'

4.2.1 Grondwater en bodemopbouw

De originele bodem bestaat volgens de bodemkaart van Nederland uit Veldpodzolgronden, opgebouwd uit fijn zand met grondwatertrap VI. De gemiddelde hoogste grondwatertrap beneden maaiveld is 40 – 80 cm. De gemiddelde laagste grondwaterstand is >120 cm beneden maaiveld.

Het gebied nabij de Provinciale weg is het natste deel van het plangebied. Hier is de grondwaterstand jaar rond gemiddeld 50 cm beneden het maaiveld.

4.2.2 Oppervlaktewater

Het oppervlaktewater in het plangebied bestaat uit de leggerwatergang de Peelrijt aan de oostzijde van de camping en de A-waterloop KD39 op de oostgrens van het verblijfsrecreatiepark. De Peelrijt watert richting het noorden af. De A-watergang KD 39 richting de Peelrijt.

De Peelrijt is ten tijde van de ontginning gegraven om het heidegebied te ontwateren en verbond de laagten in het voormalige heidegebied met elkaar. De Peelrijt wordt voornamelijk gevoed door water afkomstig van (voormalige) heidegronden en heeft daardoor een zuur karakter. Het intensieve gebruik van gronden gelegen binnen het stroomgebied

van de Peelrijt heeft het Peelrijtwater een voedselrijk karakter gekregen. Plaatselijk wordt in het gebied van de Peelrijt slootkwel aangetroffen en heeft daardoor dan ook een drainerende werking op zijn omgeving. Het verontdiepen van de waterloop heeft verdroging van de omliggende gronden teruggedrongen.

Naast de twee A-wateren liggen er meerdere overige wateren, zoals greppels en droge sloten die door de ontwikkeling worden aangevuld met poelen en vijvers. Binnen het plangebied liggen geen schouwsloten.

4.2.3 Hemelwater

Binnen het plangebied en de directe omgeving infiltreert het hemelwater in de bodem, waarna het via het grondwater wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater. Er wordt een natuurlijke waterhuishouding beoogt waardoor er een meer gevarieerd vegetatie, leef- en foerageergebied voor dieren kan ontstaan.

Hemelwater op verharding watert af in de berm of dicht bij de bron en infiltreert in de daarvoor bestemde voorzieningen. Wanneer infiltratie dicht bij de bron niet mogelijk is kan het water worden afgevoerd naar de geplande waterplassen.

4.3 Beplanting

4.3.1 Omgeving

Strabrechtse Heide

De Strabrechtse Heide grenst aan het zuiden en het westen van de recreatieve poort. Het natuurgebied kenmerkt zich als heide- en bosgebied. Overwegend bestaat het bosgebied uit grove den (*Pinus sylvestris*) met aan de randen loofgewassen als boswilg (*Salix caprea*), braam (*Rubus fruticosus*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), meelbes (*Sorbus aria*) en wilde gagel (*Myrica gale*).

De heidevelden zijn te verdelen in natte en droge heide. Op de droge plaatsen staat struikhei (*Calluna vulgaris*) en jeneverbes (*Juniperus communis*), op de natte plaatsen dophei (*Erica tetralix*), pijpenstrootje (*Molina caerulea*) en wilde gagel (*Myrica gale*).

4.3.2 Plangebied

In het plangebied komt overwegende dezelfde beplantingsoorten voor. Langs een deel van de wegen in het plangebied zijn laanbeplantingen aanwezig die voornamelijk uit zomereiken (*Quercus robur*), maar ook uit Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) en ruwe berk (*Betulus pendula*) bestaan. Bij de recreatieve zone bestaat de laan grotendeels uit zomereiken met een enkele Amerikaanse eik. De ruwe berk is als laanboom langs de Provinciale weg toegepast.

De bosjes en bosstroken bestaan overwegend uit zomereiken (*Quercus robur*) gecombineerd met beuk (*Fagus sylvatica*), boswilg (*Salix caprea*), braam (*Rubus fruticosus*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), gewone Vlier (*Sambucus nigra*), krentenboompje (*Amelanchier lamarckii*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), meelbes (*Sorbus aria*), trosvlier (*Sambucus racemosa*) en wilde gagel (*Myrica gale*).

Met uitzondering van dood hout, komen alle leeftijdsstadia van de struiken en bomen in de bosjes en bosstroken voor.

4.4 Doelgroepen

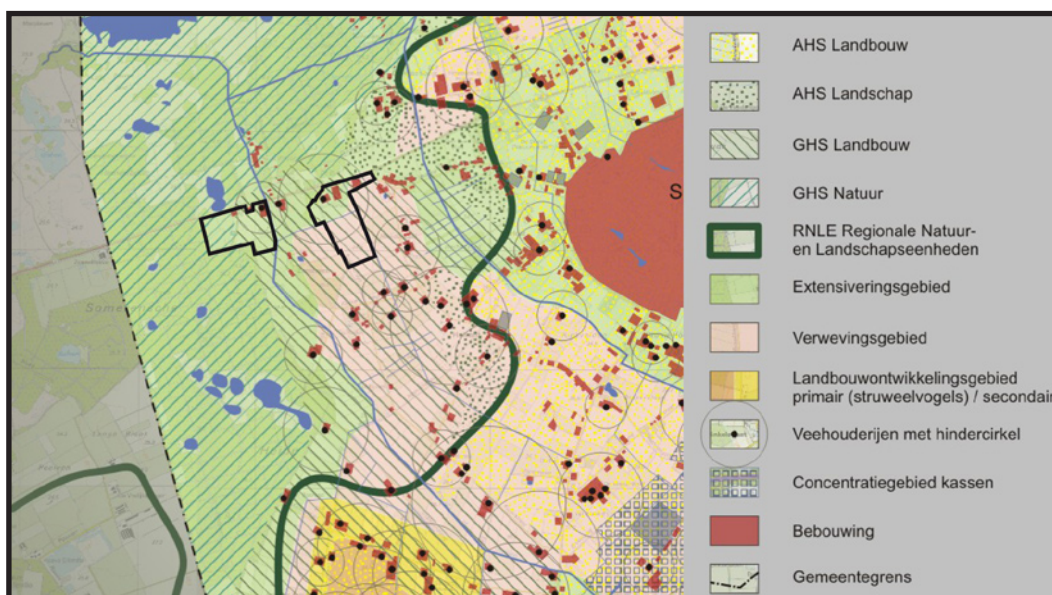
4.4.1 Inleiding

Natuur- en landschapsontwikkeling zijn van uit het beleid en de beeldkwaliteitsplannen belangrijke doelen voor het plangebied. De daaraan gerelateerde beschermde natuurgebieden, flora en fauna zijn dan ook van invloed op de voorgenomen initiatieven en daarop de inpassingmaatregelen.

Het plangebied valt voor het merendeel binnen Regionale Natuur- en Landschapseenheid (RNLE) De Kempische Beken. Bestaande bosjes zijn als 'overige bos- en natuurgebied' in de Groene Hoofdstructuur (GHS) opgenomen. De agrarische gronden zijn voor een groot deel als 'struweelvogelgebied' en als 'leefgebied kwetsbare soorten' in de GHS-landbouw begrepen. Zie figuur 4.4 en 4.5.

Figuur 4.4 Natuur plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Natuur'

Figuur 4.5 Landbouw plangebied. Bron: Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren, kaart 'Landbouw'

4.4.2 Omgeving

In 2007 is door Grontmij onderzoek naar de flora en fauna in het plangebied en de omgeving uitgevoerd.

Het plangebied is niet beschermd in de Natuurbeschermingswet. De direct aan het plangebied grenzende Strabrechtse Heide daarentegen vanwege de onderstaande habitattypen wel:

- 2310 Psammofiele heide met struikhei (*Calluna*) en stekelbrem (*Genista*);
- 3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Noord-Atlantische zandvlakten met oeverkruidvegetatie (*Littorelletalia uniflorae*);
- 3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Oeverkruid-orde (*Littorelletalia uniflorae*) en/of Dwergbiezen-klasse (*Isoëto-Nanojuncetea*).

Daarnaast is het gebied aangemeld voor de volgende habitattypen en –soorten:

- 2330 Open grasland met buntgras en struisgrassoorten (*Corynephorus* en *Agrostis*-soorten) op landduinen;
- 4010 Noord-Atlantische vochtige heide met dopheide (*Erica tetralix*);
- 91 E0 *Alluviale bossen met zwarte els (*Alnus glutinosa*) en es (*Fraxinus excelsior*) (*Alno-Padion*, *Alnion incana*, *Salicion albae*);
- 1831 Drijvende waterweegbree.

Vanuit de Vogelrichtlijnen zijn voor drie soorten niet-broedvogels Strabrechtse Heide & Beuven aangewezen als beschermd gebied:

- A021 Roerdomp;
- A022 Woudaap;
- A127 Kraanvogel.

4.4.3 Plangebied

Volgens het onderzoek van Grontmij komen in het plangebied de volgende doelsoorten voor:

Broedvogels

In het plangebied zijn delen aangewezen als geschikt leefgebied voor de huismus, de steenuil en de kerkuil. Voor deze soorten geldt sinds september 2009 een jaarrond bescherming van rust- en verblijfplaats met bijbehorend leefgebied.

Voor struweelvogels zijn naast heggen, hagen en ander dicht struikgewas ook de begeleidende mantel- en zoomvegetaties belangrijk leef- en broedgebieden.

Zoogdieren

Van de zoogdieren zijn slecht een beperkt aantal, oude waarnemingen bekend. Gezien de huidige inrichting en het gebruik van het gebied is het waarschijnlijk dat gewone bosspitsmuis, egel, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, rosse woelmuis, aardmuis, woelrat, eekhoorn, wezel, hermelijn en bunzing in het plangebied voorkomen. De volgende soorten zijn in het plangebied waargenomen: mol, konijn, haas, bosmuis, dwergmuis, veldmuis, vos en ree.

Vleermuizen

Vleermuizen hebben afhankelijk van de soort vaste rust- of verblijfsplaatsen in gebouwen en/of holtes en spleten in (oude) bomen. Opgaande beplantingen als lanen en bomenrijen worden als migratieroute tussen foerageergebieden en de verblijfsplaatsen gebruikt. In het plangebied zijn alleen waarnemingen van gewone dwergvleermuis voorhanden.

Amfibieën

Voor algemene, weinig kritische soorten amfibieën (kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker) zijn in principe de poelen en (in mindere mate) de sloten binnen het plangebied geschikt als voortplantingswater. Houtwallen, bosjes, (brede) bermen en slootaluds vormen geschikte land- en overwinteringsbiotopen. De Alpenwatersalamander en de poelkikker kunnen eveneens in het gebied verwacht worden. Deze soorten kunnen rijk begroeide sloten en poelen als voortplantingswater gebruiken. De heikikker en de rugstreeppad komen in het aangrenzende natuurgebied voor. In het plangebied zijn echter geen geschikte biotopen aanwezig. Het is echter goed mogelijk dat de dieren binnen De Heihorsten uitzwermen.

Reptielen

In de omgeving van het plangebied komt de levendbarende hagedis voor. Mogelijk komt de levendbarende hagedis echter ook voor in bermen en bosranden binnen het plangebied. Vissoorten zijn voor het beplantingsplan niet van belang en derhalve niet in deze inventarisatie opgenomen.

Ongewervelde

Van overige beschermde soorten (ongewervelde) zijn geen waarnemingen in het plangebied en de omgeving bekend. Op grond van de habitateisen en verspreiding van de overige beschermde soorten en op basis van de huidige inrichting en gebruik van het plangebied, is de aanwezigheid van overige beschermde diersoorten zeer onwaarschijnlijk.

Flora

Door het grotendeels intensief agrarische gebruik zijn de floristische waarden in het plangebied laag.

4.4.4 Samenvatting

De bestaande en nieuw aan te planten bosjes en de bosstroken zijn van betekenis voor bosrandvogels. In een groot deel van het gebied komen struweelvogels voor. Daarnaast is het gebied van belang voor amfibieën en reptielen. Deze betekenis voor amfibieën en reptielen wordt vooral bepaald door de aanwezigheid van zowel geschikte voortplantingsbiotopen (water van goede kwaliteit) als zomerbiotopen (kruidenrijke vegetatie) en een overwinteringbiotoop (de boselementen en de daarin voorkomende strooisellaag). De beoogde landschappelijke beplantingsstructuren in het plangebied bevat diverse mogelijkheden voor de doelsoorten om zich te vestigen, het gebied als rust-, schuil- of als foerageergebied te gebruiken.

5. Beplantingsstructuren

Het plangebied vervult vanuit het beleid diverse functies die in relatie staan met beplantingsstructuren en daaraan gekoppeld de visie voor het beheer. De functies met het gewenste eindbeeld en de doelsoorten vormen de visie voor de inpassing van de landschappelijke beplantingsstructuren.

Het gebied heeft een toeristisch-recreatieve functie met de recreatieve poort, camping, verblijfsrecreatie, horeca en wellness. Verder vervult het gebied vanuit het beleid een belangrijke ecologische functie, namelijk in het versterken van de natuurontwikkeling in het plangebied en de omgeving.

5.1 Toeristisch-recreatieve functie

Het plangebied wordt gebruikt als startpunt voor wandel- en fietstochten, voor beleving, bezinning, activiteit, educatie en ontspanning. Bezoekers komen er als buurtbewoners, dagjesmensen of verblijven op de camping of het verblijfsrecreatiepark.

Beplanting brengt sfeer van geborgenheid en straalt rust uit, het geeft binding met de natuur en met de seizoenen. Zo geven de fruitboom bij de erven in het verblijfsrecreatiepark met hun bloesem, vruchtvorming, herfstkleuren en wintersilhouetten als ook de diverse loofgewassen in het plangebied met hun prachtig herfstpallet aan kleuren een goed beeld van de vier seizoenen in Nederland.

Wandelpaden en uitrustpunten met bankjes en borden met uitleg door, naast en over groenstructuren maken de beplanting en de landschapstypen van dichtbij beleefbaar zonder dat de natuurwaarden worden aangetast.

5.2 Ecologische functie

Voortkomend uit de bestemming 'Groenblauwe Mantel' in het plangebied en de aanwijzing van de gronden als landschappelijke waarde maakt ecologie de tweede belangrijke functie van het plangebied. De ecologische functie komt tot uiting in de verschillende habitatstypen en soorten die in het plangebied en de omgeving (de Strabrechtse Heide) voorkomen. Daarbij vormen de streekeigen landschapstypen de basis tot het behoud en versterken van de soorten en de gewenste natuur- en landschapsontwikkeling in het plangebied.

De beplanting voorkomende in deze typen zijn belangrijk voor de vestiging en het voortbestaan van streekeigen flora en fauna en als leverancier van voedsel voor bepaalde diersoorten. Ze vormen de schakel in de ecologische structuur die in de streek thuis hoort.

De Strabrechtse Heide kan op basis van bodem, grondwater en vegetatie gerekend worden tot heide- en bosgebied. Het kenmerkt zich door natte en droge heidegebieden met naaldbossen tot gemengd loofbos.

Het plangebied kenmerkt zich grotendeels als multifunctioneel gebied, bestaande uit

landbouwgronden, en voor een klein deel als beekdallandschap door het doorkruisen van de Peelrijt. De landbouwgronden hebben een rijke groenstructuur van houtwallen, lanen en bospercelen. Het beekdal daarentegen bevat in tegenstelling tot vroeger nog maar weinig beplanting op enkele beekbegeleidende bosstructuren na.

De visie voor het plangebied vanuit het beleid is een relatie tot het omringende bos- en natuurgebied en bescherming van de fauna. Dit betekent natuurontwikkeling en beleving van bos- en heidelandschap op het terrein van de recreatieve poort, de camping, het verblijfsrecreatiepark en het restaurant met wellness en het versterken van de aanwezige kenmerken van het beekdal en het multifunctionele gebied. Als ook het behoud van bestaande diersoorten die op de Strabrechtse Heide en in het plangebied voorkomen.

5.2.1 Ecologische functie in relatie tot beplantingsstructuren

De beplantingsstructuren weergegeven op de concept tekening inrichtingsvisie De Heihorsten van 17 januari 2012, waarop het beplantingsplan met beheersvisie behorende bij deze visie is gebaseerd, geeft de volgende beplantingsstructuren aan:

- Bosjes en bosstroken;
- Laanbeplanting;
- Boomgaarden;
- Solitaire bomen;
- Heide;
- Bloemrijk grasland;
- En oevervegetatie rondom water.

Per structuur worden de kenmerken en het eindbeeld in relatie tot de ecologische functie nader toegelicht.

Bosjes en bosstroken

De bosjes en de bosstroken komen in het plangebied voornamelijk voor op de recreatieve poort, de camping en voor een klein deel op het verblijfsrecreatiepark en het restaurant met wellness.

De bosjes en de bosstroken vormen het natuurlijke eindstadium van heidevelden. In het plangebied lopen heidevelden over van een mantel- en zoomvegetatie in de kern. De kern van de bosjes en de bosstroken bestaan uit middelhoge tot hoge boomsoorten in aanslag/jeugdfase met onderbegroeiing van kruiden- en struikenlaag.

Ze hebben een belangrijke ecologische functie voor planten en dieren en voor dieren die de bosjes en de stroken tijdelijk gebruiken als stapsteen of verbindingszone tussen het plangebied en bijvoorbeeld de Strabrechtse Heide.

Het gewenste eindbeeld van de bosjes en bosstroken met kruiden- en struikenlaag is het volledig uit kunnen groeien van een struik of boom. Het bereiken van het volwassen stadium in een zo natuurlijk mogelijke vorm met successie en een zelfregulerend eco-systeem als eindresultaat. Tijdens successie vestigen zich nieuwe en verdwijnen er bestaande soorten. Er ontstaat een diversiteit aan planten- en diersoorten, het netwerk van onderlinge relaties wordt groter en steeds meer organismen gaan regulerend op elkaar werken. De stabiliteit in het bosje of de strook neemt toe, zodat de vegetatie zich kan handhaven zonder of met minimaal beheer.

Kwaliteitsverlies en het ontbreken van successie van bosjes en stroken dreigt wanneer de aangeplante bomen dezelfde leeftijd hebben. Er moet variatie in de leeftijdsopbouw zijn om een goed successie te kunnen hebben. De leeftijdsopbouw van het bosje in samenstelling tot de soortensamenstelling. Er moet een juiste verhouding zijn tussen jong en matig oud

wat ook belangrijk is voor het totaal ecosysteem in bosjes en stroken en nestgelegenheden voor dieren. Bij de aanplant wordt daar al rekening mee gehouden door het aanbrengen van leeftijdsopbouw in de aanplant.

Het bosje of de bosstrook bestaat uiteindelijk uit een kruiden- en struikenlaag met een vrij open boomlaag, waardoor er voldoende licht op de bodem valt voor de kruiden en de struiken om zich te handhaven. Deze structuren zijn belangrijk leef- en broedgebieden voor bos- en struweelvogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen.

Laanbeplanting

In het plangebied wordt de bestaande laan bij de recreatieve poort aangevuld door wegen aan beide zijdes aan te planten met laanbomen.

De laanstructuren vormen voornamelijk verbindingzones tussen het plangebied en de omgeving, en begeleiden het verkeer. Ze kunnen onder andere door de gewone dwerg-vleermuis als migratieroute tussen foerageergebieden en de verblijfplaatsen worden gebruikt.

Wenselijk is dat de bomen in de laan zich op een natuurlijke wijze kunnen ontwikkelen tot hun natuurlijke habitat. Daarvoor is voldoende open ruimte nodig waar de boom niet tot nauwelijks in zijn ontwikkeling wordt gehinderd. In lanen is door concurrentie van andere bomen en eventuele onderbegroeiing minder ruimte om te kunnen uitgroeien tot de uiteindelijke vorm. De onderlinge standplaats van de bomen in de laan zijn bepalend voor het eindbeeld. Bij een korte afstand ontstaat er een dichte laan met onvoldoende ruimte om tot een zo natuurlijk mogelijke vorm uit te groeien. De onderlinge afstand van de bomen in de bestaande laan bij de recreatieve poort bevatten echter voldoende onderlinge afstand voor de kronen te kunnen uitgroeien tot hun natuurlijke vorm. Daarbij zullen de kronen elkaar uiteindelijk net raken. Dit eindbeeld is ook wenselijk voor de nieuw aan te planten lanen in het plangebied.

Boomgaarden

Boomgaarden komt in het plangebied voor op het parkeerterrein bij restaurant 't Weekend. Op het parkeerterrein wordt sierfruit toegepast. Deze soorten hebben geen tot nauwelijks vruchten waardoor insecten of afvallende vruchten nauwelijks voor overlast zorgen.

De bomen staan op een regelmatige afstand van elkaar zodat ze kunnen uitgroeien tot hun volwassen habitat en de recreanten optimaal kunnen genieten van de verschillende seizoenen die bij fruitbomen in verschillende vormen uitstekend tot uiting komen.

De ecologische functie van boomgaarden op parkeerterreinen beperkt zich voornamelijk tot stapsteen en verbindingzone. Dieren kunnen de boomgaarden gebruiken als rust- en schuilplaats.

Solitaire bomen

In het plangebied zullen voornamelijk solitaire bomen geplant worden op de camping en op het verblijfsrecreatiepark.

Ook bij de solitaire bomen is het wenselijk dat de bomen zich op een natuurlijke wijze kan ontwikkelen. Solitaire bomen moeten kunnen uitgroeien tot hun natuurlijke habitat. Daarvoor is een grote vrije en open ruimte voor nodig waar de boom bovengronds en ondergronds niet tot nauwelijks in zijn ontwikkeling wordt gehinderd.

Solitaire bomen vormen rust- en schuilgelegenheden voor insecten, reptielen, amfibieën, vogels en kleine zoogdieren, zoals de eekhoorn. Ze functioneren als foerageergebied en als stapstenen tussen de verschillende beplantingsstructuren in het plangebied.

Heidevelden

De heidevelden komen in het plangebied voor op de recreatieve poort, de camping en het verblijfsrecreatiepark.

Heidevelden zijn van nature een tussenstadium in de kolonisatie van kale, voedselarme zandgronden. Heide is een echte pioniersplant en is een van de eerste begroeiing op zandgronden. Met de wortels houden ze zand vast om te voorkomen dat het gaat stuiven. Heide kan op de arme gronden overleven door samenwerking met schimmels. De schimmel maakt stikstof vrij die heide nodig heeft. Omgekeerd geeft heide voedingsstoffen aan de schimmel terug. De dode plantenresten vormen humus en verrijkt de arme zandbodem, waardoor het geschikt wordt voor andere planten om te groeien. Tussen de heide groeit jeneverbes en grassoorten. Het natuurlijke eindstadium van heidevelden is bos.

De heidevelden zijn een herkenbaar cultuurlandschap in het plangebied en de omgeving. Het is dan ook wenselijk dat het eindstadium van heideveld tot bos niet wordt bereikt en dat het beeld open blijft met her en der jeneverbessen en/of bomen.

Voor de fauna is de open structuur in combinatie met opgaande beplanting belangrijk. In relatie tot de doelsoorten in het plangebied en de omgeving biedt de combinatie openheid met opgaande beplanting voor voornamelijk insecten en reptielen, zoals de levenbarende hagedis een grote keuze om te zonnen of te schuilen. De levenbarende hagedis geeft een voorkeur voor vochtige heide. Afhankelijk van de droogte van de heide kunnen er ook amfibieën, zoals de bruine kikker voorkomen. Op de heideveld komen daarnaast sprinkhanen, vlinders, konijnen, hazen, vossen voor en reeën uit naburige bossen om op de heidevelden te grazen. De heidevelden zijn voor de gestelde vogelsoorten minder interessant.

Bloemrijk grasland

De bloemrijke graslanden vormen de overgangszones van de heidevelden naar de recreatieaccommodaties en andere bebouwing in het plangebied of vormen de zoom met hoog opschietende overblijvende kruiden.

In de bestaande situatie worden de locaties van de bloemrijke graslanden gebruikt als landbouwgronden. De omstandigheden van de bodem zijn gemiddeld. De bodem is matig voedselrijk waar het water nooit diep de grond inzakt.

Het gewenste eindbeeld is een bloemrijk grasland dat bestaat uit tientallen inheemse soorten en een combinatie van grassoorten en kruidachtige planten met kleurige bloemen.

Bloemrijke graslanden zijn belangrijke ecologische plekken. Diverse vlindersoorten vinden er voedsel en er komen rustende, voedselzoekende en broedende vogelsoorten. Ook komen er onder andere veldmuizen en bosmuizen voor die op hun buurt weer als voedsel dienen voor roofvogels, zoals de ransuil en zoogdieren als wezel en hermelijn. Ook andere insecten, zoals sprinkhanen en krekels komen in een bloemrijk grasland voor. Een grote diversiteit aan plantensoorten leidt tot een grote diversiteit aan insecten en daar op weer andere diersoorten. Behalve voedsel biedt een bloemrijk grasland dekking.

Oevervegetatie

Oevervegetatie komt in het plangebied voor langs de randen van de vijver op de camping en het verblijfsrecreatiepark en op de oever van de Peelrijt. De oevervegetatie van de Peelrijt wordt gevormd door de mantel- en zoomvegetatie van de bosstroken aan de waterloop. Bij de vijvers loopt de oevervegetatie over in bloemrijk grasland en heide.

De vegetatie bestaat uit spontane groei, eventueel met aanplant van rietkragen en bloemrijk oevergemeenschap.

Vegetatie langs oevers en in ondiepe wateren hebben een belangrijke betekenis voor de waterkwaliteit en de biodiversiteit. Vissen, insecten, reptielen, amfibieën en watervogels gebruiken de vegetatie als rustplekken, schuil- en nestplaats en als foerageergebied. Ook nestelen er vaak zandvogels als de rietzanger.

5.3 Beplantingsplan

5.3.1 Inleiding

Aansluitend op de landschappelijke visie is een beplantingsplan gemaakt, dat in gaat op de beplantingsstructuren die van belang zijn voor de landschappelijk inrichting van het plangebied. Het plan is een vertaling van het beleid en de functies van het plangebied, en maakt de verschillende landschapstypen in het plangebied leesbaar. Middels de beplantingsstructuren kunnen recreanten het streekeigen landschap beleven en de doelsoorten het plangebied gebruiken als rust-, schuil- en foerageergebied.

Het uitgangspunt voor het beplantingsplan is het versterken van de aanwezige omgevingskwaliteiten en daarmee leiden tot een logische landschappelijke inpassing, waarbij de beplantingsstructuren er voor zorgen dat het gebied een natuurlijk en cultuurhistorische karakter krijgt.

Het beplantingsplan behorende bij deze visie landschappelijke inpassing is een beplantingsplan op hoofdlijnen, wat betekent dat er grofweg wordt aangegeven welke soorten met welk percentage er in de verschillende deelgebieden wordt toegepast. De detaillering van de structuren per deelgebied wordt in een later stadium van de planvorming uitgevoerd.

De beplantingsstructuren in het beplantingsplan betreft de bosjes, bosstroken, laanstructuren, solitaire bomen, heide, bloemrijk grasland en oevervegetatie in het plangebied. De erfbeplanting rondom accommodaties wordt in een later stadium van de planvorming aan het beplantingsplan toegevoegd.

Er is gekozen om de toe te passen bomen en heidesoorten weer te geven. Het bloemrijk grasland wordt ingezaaid met een speciaal op het gebied afgestemd mengsel dat in een later stadium wordt bepaald. Voor de struiken, kruiden en oevervegetatie in het gebied wordt gestreefd naar spontane groei. Er zijn in het beplantingsplan dan ook geen soorten opgenomen voor aanplant.

Voor het beplantingsplan is het plangebied ingedeeld in vakken die gerelateerd zijn aan de vormgeving, de deelgebieden en aan de landschappelijk kenmerken in het gebied. Middels de beplanting vindt het gebied aansluit op de omgeving, doordat de soorten in de omgeving en in de huidige situatie van het plangebied als leidraad voor het beplantingsplan zijn gebruikt.

5.3.2 Deelgebieden

Recreatieve poort en camping

Zo bevatten de beplantingsstructuren op de recreatieve poort en de camping, vak 1, 2, 3 en 6, duidelijke kenmerken van de Strabrechtse heide en het landschapstype heide en bos. De bosjes en bosstroken van de deelgebieden bestaan voornamelijk uit *Quercus robur* (zomereik) en *Betulus pendula* (ruwe berk), aangevuld met *Pinus sylvestris* (grove den), *Acer pseudoplatanus* (gewone esdoorn) en *Quercus rubra* (Amerikaanse eik). De bomen worden per soort geclusterd met her en der solitaire van andere soorten. De clusters variëren in grootte van enkele bomen tot tientallen en hebben een open structuur voor

stimulatie groei van onderlaag, bestaande uit struiken en kruiden. Voor een open structuur in het plangebied zijn de clusters niet aansluitend.

De zomereik en ruwe berk worden toegepast voor herkenbaarheid van de streek en de grove den voor de herkenbaarheid van het heidelandschap. Deze soorten zorgen voor de aansluiting op de omgeving. De gewone esdoorn en Amerikaanse eik worden toegepast voor de beleving van de seizoenen. Zo krijgt de Amerikaanse eik in de herfst een prachtige rode kleur.

Naast bosjes en bosstroken bestaat de beplantingsstructuren bij de voorzieningen van de recreatieve poort (vak 2) en de camping (vak 3 en 6) uit solitaire van *Quercus robur* (zomereik) en *Betulus pendula* (ruwe berk), aangevuld met *Pinus sylvestris* (grove den), *Acer pseudoplatanus* (gewone esdoorn) en *Quercus rubra* (Amerikaanse eik) in bloemrijk grasland. De solitaire worden gedeeltelijk per soort gegroepeerd en zorgen ook hier voor herkenbaarheid en aansluiting.

De hoge beplantingsstructuren in vak 6, het zuidelijk deel van de camping, wordt aangevuld met groepen van enkele vierkante meters *Calluna vulgaris* (struikhei) rondom solitaire bomen en aan de voet van de mantel- en zoomvegetatie.

De kruiden en struiken van de mantel- en zoomvegetatie en de grassen tussen de heide betreft spontane groei van streekeigen soorten. Aangevuld met het voornamelijk inheemse bomenassortiment ontstaat in het plangebied een streekeigen karakter dat de komst en het behoud van streekeigen doelsoorten versterkt.

Verblijfsrecreatiepark

Voor dit deelgebied wordt streeft naar een streekeigen landschap van uit een voor recreanten herkenbaar karakteristieke heideveld.

Het verblijfsrecreatiepark met centrale voorzieningen, vak 8, vormt een open plek in het plangebied bestaande uit een ring van accommodaties rondom de vijvers in het open heideveld.

De voorzieningen en de accommodaties liggen in een bloemrijk grasland met solitaire bomen van voornamelijk *Quercus robur* (zomereik) en *Betulus pendula* (ruwe berk) en enkele *Pinus sylvestris* (grove den). De bomen zorgen voor beschutting, sfeer en intimiteit bij de voorzieningen en accommodaties.

Het ingezaaide bloemrijk grasland met de solitaire bomen loopt geleidelijk over in het heideveld van *Calluna vulgaris* (struikhei) met spontane groei van grassoorten. Hier en der staan tussen de heide *Juniperus communis* (jeneverbes) en enkele boomvormers zoals zomereiken, berken en grove dennen. De heide en grove den maken het gebied voor de recreanten herkenbaar als heideveld. Voor de ruwe berk als solitaire boomvormer in het heideveld is gekozen omdat deze soort net als heide pioniersvegetatie is en zonder beheer dit een van de eerste boomvormers in een heideveld zullen zijn. Ze hebben een snelle jeugdfase van enkele decennia en een korte fase van volwassenheid waardoor ze dan ook maar een levensverwachting van gemiddeld vijftig jaar hebben. Hierdoor wordt de bodem voedselrijker en kunnen bijvoorbeeld zomereiken, die een veel langere levensverwachting van wel honderden jaren hebben, in de toekomst beter uitgroeien tot markante bomen in het plangebied.

Naast een recreatieve functie heeft het heideveld van dit deelgebied ook een ecologische functie. Het toepassen van voornamelijk inheemse soorten, het inzaaien het bloemrijk grasland en het stimuleren van spontane groei van grassen tussen de heide als ook de opbouw van het gebied versterken deze functies. Het streekeigen karakter blijft behouden en wordt versterkt, en doelsoorten kunnen het gebied gebruiken als rust- en schuilplaats, om te

zonnen en te foerageren of als verbindingszone.

Laanstructuren

De laanstructuren met wegen verbinden de recreatieve poort en de camping met het verblijfsrecreatiepark en restaurant 't Weekend. Het zijn ecologische en recreatieve verbindingszones. De landschapstypes van beide deelgebieden worden door de lanen met elkaar verbonden, als ook de rust-, schuil- en foerageergebieden van de doelsoorten.

In de huidige situatie is de Provinciale weg aangeplant met *Betulus pendula* (ruwe berk) en de laan bij de recreatieve poort met *Quercus robur* (zomereik).

De Provinciale weg loopt van oost naar west en verbindt Someren met Heeze en net als de Provinciale weg vormen de wegen met laanstructuren in het plangebied die parallel aan de Provinciale weg lopen (vak 5) de verbinding tussen de twee deelgebieden in het gebied. Om de verbindende functie van de wegen in het plangebied herkenbaar en gelijk te maken aan de functie van de Provinciale weg worden deze lanen aangeplant met ruwe berk.

De laan bij de recreatieve poort neemt bezoekers vanaf de Provinciale weg mee het plangebied in. Ook de nieuw aan te planten lanen in het plangebied (vak 7), parallel aan de laan bij de recreatieve poort, hebben deze functie. Omdat de functie van deze lanen gelijk is aan de laan bij de recreatieve poort worden deze lanen met zomereik aangeplant. Dit zorgt voor herkenbaarheid van de functie en oriëntatie bij recreanten.

Water met oevervegetatie

Het toepassen van water in woonwijken, verblijfsgebieden en ook op vakantieparken werken sfeerverhogend. Zo ook de vijvers op de camping en op het verblijfsrecreatiepark (vak 4) in het plangebied. Daarnaast dienen de vijvers voor het bergen van overtollig hemelwater en hebben ze een ecologische functie. De oeverplanten worden gebruikt om te schuilen, als foerageer en overwinteringgebied en om nesten tussen te bouwen.

Om aan de ecologische functie te kunnen voldoen worden de vijvers in het plangebied natuurvriendelijk in gericht met flauwe oeverhellingen en oeverbeplanting. Voor de beplanting van de oevers is gekozen voor spontane groei, zodat de natuur haar gang kan gaan en zelf bepaald welke soorten er groeien. Dit versterkt de ecologische kwaliteit van de vijvers en het gebied. Er wordt een diversiteit aan soorten beoogt om de oevers voor meer doelsoorten aantrekkelijk te maken.

Rondom de vijvers loopt de oevervegetatie door de vochtige grond over in natte heide, *Erica tetralix* (dopheide) met *Myrica gale* (wilde gage). De spontane groei van grassen en kruiden

tussen de heide wordt gestimuleerd om een voor de recreanten herkenbaar heideveld in het plangebied te creëren. De heide vormt voor de doelsoorten een overgangsgebied tussen de vijvers en de omgeving. Het is een verbindingszone tussen de natte en de droge gronden.

't Weekend

Deelgebied restaurant 't Weekend, vak 9, bestaat uit solitaire bomen in bloemrijk grasland aan de Provinciale weg en uit lanen van sierfruit op het parkeerterrein.

De solitaire bomen zijn per soort gegroepeerd en bestaan uit van *Acer pseudoplatanus* (gewone esdoorn), *Betulus pendula* (ruwe berk), *Quercus robur* (zomereik) en *Quercus rubra* (Amerikaanse eik). De loofhoutgewassen sluiten aan bij de huidige beplanting op deze locatie, de omgeving en de beplanting in de overige deelgebieden. De grove den wordt hier niet toegepast vanwege de verre ligging van het deelgebied tegenover de Strabrechtse

heide. Aansluiting op de heide is dan ook niet wenselijk.
Het parkeerterrein wordt aangeplant met lanen van *Pyrus calleryana* 'Chanticleer' (sierpeer).
De sierperen geven schaduw op het parkeerterrein, zorgen voor seizoensbeleving en refereren aan het toepassen van fruit bij erven.

6. Beheervisie

6.1 Doelstelling beheerplan

De beplanting in het plangebied betreft overwegend nieuwe aanplant en spontane groei. De laan bij de recreatieve poort is bestaand, als ook enkele bosjes in het plangebied. Na de aanleg van nieuwe beplantingsstructuren is het belangrijk een beheervisie uit te voeren om de beplanting te begeleiden naar het gewenste eindbeeld met daarvoor opgestelde doelen. De visie is een instrument voor de beheerder om werkplannen op te stellen, waarin de verschillende werkzaamheden gedetailleerd en in kosten en tijd per onderdeel en locatie zijn uitgezet. De beheervisie heeft een doorlooptijd van tien jaar.

6.1.1 Beheervormen

Gedurende een periode van twee jaar na de aanleg vindt aanlegbeheer plaats. Er worden maatregelen uitgevoerd die nodig zijn voor het goed aanslaan van de beplanting. Onder meer door beheer van ongewenste kruiden en eventueel inboet. Daarna treedt de fase van het ontwikkelingsbeheer in, waarbij de ontwikkeling van de beplanting gestuurd wordt naar het gewenste eindbeeld, gevolgd door het duurzaam beheer. Duurzaam beheer is gericht op het in stand houden van het gewenste eindbeeld. Centraal staat de mate van ingrijpen om het eindbeeld van successie en een zelfregulerend systeem te realiseren. Het is niet altijd nodig om in te grijpen. Ingrijpen is alleen nodig wanneer functieverlies dreigt, gevaarlijke omstandigheden ontstaan of het gewenste eindbeeld niet wordt gehaald.

6.1.2 Recreatieve beheeruitgangspunten

De recreatieve beheeruitgangspunten zijn gericht op veiligheid en beleving van de ecologische uitgangspunten. Bij veiligheid moet gedacht worden aan het vermijden van door beplanting ontstane gevaarlijke situaties langs wandel- en fietspaden, wegen, accommodaties en verblijfsgebieden. Voor de ecologische functie van voornamelijk bosjes en bosstroken is verjonging door dood hout noodzakelijk. Echter langs paden en plekken waar recreanten veelvuldig komen zijn gevaarlijke situatie door dood of beschadigd hout niet wenselijk en dient het verwijderd te worden. Het plangebied wordt voornamelijk gebruikt voor de beleving van het landschap en de natuur. Beleving wordt mogelijk gemaakt door de aanleg van paden en rustplekken voor recreanten in of nabij beplantingsstructuren. De beheeruitgangspunten van de recreatieve functie zijn gericht op behouden van de beleving van de ecologische functie de beplantingsstructuren. De uitgangspunten van de beleving zijn afhankelijk van de gestelde ecologische beheeruitgangspunten die in 5.1.3 Ecologische beheeruitgangspunten worden uitgelegd. Behoud en versterking van de ecologische functie door beheer versterkt de beleving en

daarmee de recreatieve functie van het plangebied.

6.1.3 Ecologische beheeruitgangspunten

Bij ecologisch beheer zijn de beplantingstructuren te verdelen in drie groepen waarvan de beheeruitgangspunten nagenoeg gelijk zijn:

- Solitaire bomen en bomenlanen;
- Bosjes en bosstroken;
- Heidevelden, bloemrijke graslanden en oevervegetatie.

Solitaire bomen, lanen en boomgaarden

De ecologische functies van solitaire bomen en bomenlanen beperken zich voornamelijk tot stapsteen, verbindingzone, rust- en schuilplaats en foerageergebied. Daarvoor moeten de structuren kunnen uitgroeien tot hun natuurlijke habitus. De beheeruitgangspunten zijn dan ook gericht op het in stand houden van deze ecologische functies. Daarnaast mogen ze geen gevaar opleveren door dood hout of brekende takken langs wegen en wandelpaden/gebieden.

Het opkronen van bomen is alleen nodig bij de laanstructuren langs wegen en bij bomen langs fiets- en wandelpaden, parkeervakken en verblijfsgebieden waar de vrije groei ruimte beperkt is. De opkroonhoogte is afhankelijk van de locatie van de laanstructuren en solitaire bomen.

Bosjes en bosstroken

Ecologisch beheer van bosjes en bosstroken betekent vooral dat het beheer gericht is op het behoud en de evenwichtige ontwikkeling van de verticale gelaagdheid in boom-, struik- en kruidenlaag, en de horizontale spreiding van karakteristieke bosplanten in een zo natuurlijk mogelijke ordening.

Voor het functioneren als een bosecosysteem zijn meerdere processen van belang die het bosecosysteem de mogelijkheid geven te functioneren en uiteindelijk zichzelf te onderhouden.

Natuurlijke successie wordt sterk bepaald door verjongen wanneer het eindbeeld is bereikt. Spontane verjonging van inheemse bomen en struiken leidt tot een gevarieerde leeftijdsopbouw. Er moet variatie in de leeftijdsopbouw en soortensamenstelling zijn om een goed successie te kunnen hebben.

Verjonging kan in een later stadium ook plaats vinden dankzij de soortensamenstelling van de boom- en struikenlaag die verzuring van de strooisellaag voorkomt.

De mate waarin verjonging verloopt is mede afhankelijk van de strooisellaag, de vorming van het humusprofiel en de factor licht. Eiken hebben slecht verteerbaar blad waardoor een zure strooisellaag ontstaat. Dit is niet alleen ongunstig voor de kruiden, maar ook voor de kieming van de zaden van struiken en bomen. Esdoorns en berken hebben daarentegen een gunstige invloed op het strooisel, de kieming van planten en de ontwikkeling van kruiden. Door deze combinatie van bomen met slecht en goed verteerbaar blad wordt uitgegaan dat de zuurgraad van de strooisellaag matig zuur tot neutraal is waardoor natuurlijke verjonging kan optreden. Een eik verjongt zich nauwelijks, in tegenstelling tot de meeste andere soorten. Berken zijn pioniersplanten en verjongen zich het sterkst. Bij het ontstaan van open plekken in bosjes of bosstroken zullen als eerste berken vestigen gevolgd door eiken.

Behalve de ecologische functie van de bosjes en de bosstroken zelf is de natuurwaarde van de bosjes en de stroken ook van belang voor de fauna. Het is een leefgebied voor vogels,

zoogdieren, amfibieën en insecten aan de randen. De gelaagdheid van de bosjes en de stroken en het gebruik de randen zijn van invloed op de diversiteit en de dichtheid van de vogels en zoogdieren. Zo zullen de bosjes en stroken waar recreanten wandelen en hun hond uitlaten een lagere diversiteit en dichtheid hebben dan extensief gebruikte bosjes.

In de bosjes en bosstroken worden beheergroepen onderscheiden met elk een eigen pakket aan werkzaamheden die met een bepaalde frequentie worden uitgevoerd.

Ecologische beheer is gericht op het veiligstellen en vergroten van de natuurlijke waarden, waarbij de volgende randvoorwaarden gelden:

- spontane ontwikkeling van kruidachtige en houtenbegroeiingen;
- streven naar natuurlijke en halfnatuurlijke begroeiingen;
- streven naar het behoud en/of vestigen van doelsoorten en begeleidende planten- en diersoorten;
- bij aanplant streven naar inheemse soorten.

In verband met de ecologische functie blijft dood hout liggen en zo veel mogelijk blijft ook staand dood hout in het bos aanwezig op plaatsen waar dat geen gevaar oplevert. Langs paden en bij accommodaties worden dode of gevaarlijke bomen verwijderd. Dit geldt in eerste instantie voor de bestaande bosjes en bosstroken en in de toekomst ook voor de nieuwe aanplant.

Bij het ontstaan van open gaten in de bosjes door omgevallen bomen zal zo nodig gestuurd worden op de ontwikkeling van zomereiken. Eiken zijn gewenst vanwege een lange levensverwachting. Aanplant van nieuwe bomen is alleen gewenst wanneer er geen geschikte zaailingen op de open plek aanwezig zijn.

Geleidelijk oplopende zoomvegetatie met een streefbeeld van kruidenlaag naar struiken en boomvormers tussen opgaande bomen en een gevarieerde mantel voor en tussen de kern zorgt voor luwte dat voor vogels en insecten waardevol is. Het beheer van de zoom- en mantelzone bestaat uit het verkomen van het uitgroeien tot de kern en behoud van de gelaagdheid van de zone en daarmee de ecologische functie.

Heidevelden, bloemrijke graslanden en oevervegetatie

Heidevelden, bloemrijke graslanden en oevervegetatie hebben als ecologische functies het dienen als stapsteen, verbingszone, rust- en schuilplaats en foerageergebied voor diverse doelsoorten.

Het behouden en versterken van deze ecologische functies bij heidevelden is gericht op het in stand houden de combinatie heide en her en der opgaande beplanting. Heidevelden bestaan uit slechts één heisoort met enkele grassoorten, terwijl voor het in stand houden van de ecologische functies van bloemrijke graslanden en oevervegetatie juist gestreefd wordt naar soortenrijkdom en het scheppen van variatie. Soorten- en bloemenrijkdom ontstaat door extensief beheer van het grasland. Hoe minder intensief het grasland beheerd wordt hoe bloemrijker en soortenrijker het grasland is. Met extensief beheer van het grasland wordt tevens voldaan aan de beleidrandvoorwaarden.

Heidevelden, bloemrijke graslanden en oevervegetatie zijn tussenstadia. Uiteindelijk zullen deze beplantingsstructuren zonder tussenkomst van beheer tot bos uitgroeien. Om dit te voorkomen en de ecologische functies te behouden moeten er beheersmaatregelen worden toegepast. Zo kunnen voor de heidevelden schapen worden ingezet om de 'heide te begrazen'. De schapen begrazen het gras en opschietende boompjes die tussen de heidestruiken instaan. Ook de bloemrijke graslanden worden begrast.

Het begrazen van heidevelden en bloemrijke grasland zorgt voor een betere bodem-

structuur. Daarnaast maakt de schaapskudde het gebied aantrekkelijk voor recreanten en de rust wordt niet verstoord door machines. Bij machinaal maaien moet tevens goed gelet worden op dieren in het grasland die tijdens de werkzaamheden risico oplopen wat niet wenselijk is.

Bij het maaien van oevervegetatie gaat de voorkeur uit naar manueel maaien met bijvoorbeeld een zeis. Het is arbeidsintensiever en vraagt meer tijd, maar is tevens selectiever, goedkoper, milieubewuster en maakt jaarrond beheer op het park mogelijk zonder de rust van de recreanten te verstoren. Het stimuleert daarnaast de ecologische functie.

Belangrijk bij beheer is het scheppen van variatie in tijdstippen en gefaseerd werken. Per seizoen groeien er andere kruiden. Het behouden van variatie en soortenrijkdom wordt gestimuleerd door niet alle begroeiing tegelijkertijd te maaien en de verspreiden over de verschillende seizoenen. Daarnaast ontstaat er een variatie in ontwikkelingsstadia van de begroeiing. Dit is niet alleen aantrekkelijk voor de recreanten, het is ook belangrijk voor de van nectar levende insecten zoals hommels, bijen en vlinders en daarmee ook van insecten levende andere dieren. Ook de overwinteringskansen van allerlei insecten wordt hiermee bevorderd.

7. Evaluatie

De beheervisie is opgesteld voor de eerste jaren na aanleg van de beplantingsstructuren in het plangebied met een blik op de toekomst. In die eerste jaren kunnen functies veranderen of de verwachte resultaten zijn niet behaald. Monitoring en evaluatie van de ontwikkeling de flora, fauna en de landschapstypen is nodig om te bepalen hoe het gesteld is met de ontwikkeling. Daarop dient de beheervisie geëvalueerd en geactualiseerd te worden. De voorkeur gaat uit naar een periode van vijf jaar.

Bronvermelding

Bestemmingsplannen:

Bestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten, mei 2012

Beeldkwaliteitsplannen:

Grontmij, 2007, Locatieonderzoek natuurwaarden Projectlocatiegebied De Heihorsten,

Grontmij Nederland B.V., Eindhoven

Van de Ven Franken Onstenk, 2009, Beeldtaal recreatieve zone De Heihorsten, Eindhoven

Internet:

Bloemrijkgrasland. (z.d.) Geraadpleegd op 8 november 2012, <http://www.natuurkennis.nl/index.php?hoofdgroep=2&niveau=3&subgroep=111&subsubgroep=1029&subsubsubgroep=270>

Heide. (z.d.) Geraadpleegd op 6 november 2012, <http://www.geologievannederland.nl/fos-sielen/planten/heide>

Renvooi beplantingsplan

- vak 1**

recreatieve poort, bestaande uit bosjes
Loofhoutgewassen:
Betulus pendula (ruwe berk) 20 %
Quercus robur (zomereik) 35 %
Acer pseudoplatanus (gewone esdoorn) 15 %
Naaldhoutgewassen:
Pinus sylvestris (grove den) 30 %

Bomen per soort geclusterd met her en der solitaire in de clusters.
Struiken en kruiden spontane groei.
- vak 2**

voorzieningen recreatieve poort, bestaande uit solitaire bomen:
Loofhoutgewassen:
Betulus pendula (ruwe berk) 20 %
Quercus robur (zomereik) 40 %
Quercus rubra (Amerikaanse eik) 10 %
Naaldhoutgewassen:
Pinus sylvestris (grove den) 30 %

Bloemrijk grasland: inzaaien
- vak 3**

camping deel A, bosjes en bosstroken bestaande uit:
Loofhoutgewassen:
Betulus pendula (ruwe berk) 20 %
Quercus robur (zomereik) 35 %
Acer pseudoplatanus (gewone esdoorn) 15 %
Quercus rubra (Amerikaanse eik) 10 %
Naaldhoutgewassen:
Pinus sylvestris (grove den) 20 %

- vak 4**

water, met spontane oevervegetatie:
Heide:
Erica tetralix (dophei) 80 %
Struiken:
Myrica gale (wilde gagel) 20 %
- vak 5**

bomenlaan, bestaande uit:
Loofhoutgewassen:
Betulus pendula (ruwe berk) 100 %
- vak 6**

camping deel b, sortiment bosjes, bosstroken en bloemrijk grasland gelijk aan vak 3.

Heide:
Calluna vulgaris (struikhei) 100 %
Groei grassen spontane groei.
- vak 7**

bomenlaan, bestaande uit:
Loofhoutgewassen:
Quercus robur (zomereik) 100 %
- vak 8**

verblijfspark, bestaande uit:
Heide:
Calluna vulgaris (struikhei) 100 %

Solitaire in het heideveld bestaande uit:
Loofhoutgewassen:
Quercus robur (zomereik) 10 %
Naaldhoutgewassen:
Juniperus communis 70 %
Pinus sylvestris 20 %

Groei grassen spontane groei.

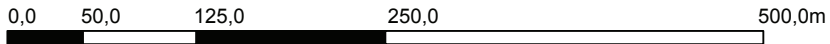
- vak 9**

't Weekend, bestaande uit solitaire bomen:
Loofhoutgewassen:
Acer pseudoplatanus (gewone esdoorn) 25 %
Betulus pendula (ruwe berk) 25 %
Quercus robur (zomereik) 40 %
Quercus rubra (Amerikaanse eik) 10 %

De solitaire bomen worden per soort gegroepeerd met her en der solitaire.

Bloemrijk grasland: inzaaien

Lanen parkeerterrein bestaande uit:
Loofhoutgewassen:
Pyrus calleryana
'Chanticleer'(sierpeer) 100 %

Omschrijving:
Beplantingsplan De Heihorsten te Someren
Beplantingsplan

Opdrachtgever:
Bako Projecten B.V.

Tekeninggegevens:
Ontwerp: Ing. Marion Engelen
Gefekend: ME
Schaal: 1:5000
Datum: 10 november 2012

Tekeningnummer:
124301-LW41

Tekeningrevisie d.d.:
1. ME 26-11-2012
2.
3.

Einsteinstaat 16-b, 6604 BW Wijchen
Tel. 024-6455800
www.3span.nl, e-mail. contact@3span.nl

Sterk in de kinderopvang en de recreatie/horeca.